

**2. Seja Regionalnega razvojnega sveta Ljubljanske urbane regije Ljubljana, 17. junij 2008**

**Andrej Gulič**

**Predstavitev projekta Strokovne podlage za pripravo regionalnega prostorskega načrta Ljubljanske urbane regije - SPRPN LUR**

**Naročnik projekta:**

**Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije, Ljubljana**

**Izvajalci projekta:**

**Urbanistični inštitut Republike Slovenije, Ljubljana**

**Institut "Jožef Stefan", Ljubljana**

**PNZ svetovanje projektiranje d.o.o., Ljubljana**



Naročnik projekta je opredelil namen projekta, ki je:

Priprava celovite analize prostora in njegovih komponent, analiza dogajanja po posameznih področjih v regiji, opredelitev različnih prostorskih scenarijev ter rešitev v obliki zasnov prostorskih sistemov.

Strokovne podlage predstavljajo prvo fazo izdelave regionalnega prostorskega načrta Ljubljanske urbane regije (LUR).

Regionalni prostorski načrt LUR bo sestavljen iz strateškega in izvedbenega dela.

V strateškem delu bodo opredeljene prostorski cilji regije, strateške usmeritve za načrtovanje prostora v regiji in zasnova prostorskega razvoja regije. V izvedbenem delu bo opredeljena namenska raba prostora in prostorski izvedbeni pogoji.

Naročnik projekta je tudi izpostavil potrebo, da se pri pripravi zasnov prostorskih sistemov upošteva Metropolitansko evropsko območje rasti Ljubljane.

## Kontekst in izhodišča za pripravo SPRPN LUR:

- ✓ Regionalni razvojni program LUR.
- ✓ Strateški razvojni dokumenti Slovenije.
- ✓ Regionalni razvojni programi sosednjih regij.
- ✓ Strateške usmeritve občin, ki tvorijo LUR.
- ✓ Strateške usmeritve sosednjih tujih regij.
- ✓ Strateške usmeritve z ravni EU.

Regionalni razvojni program LUR:

## Vizija razvoja LUR:



LUR je somestje prepleteno z naravo. Regija bo s spodbujanjem ustvarjalnosti in sodelovanja dosegla visoko konkurenčnost v svetu in visoko kakovost življenja. Položaj Ljubljane kot »evropske prestolnice« se bo odražal v celotni regiji.

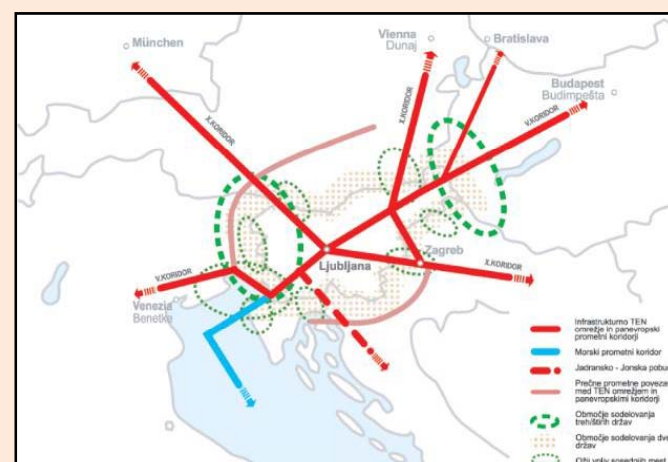
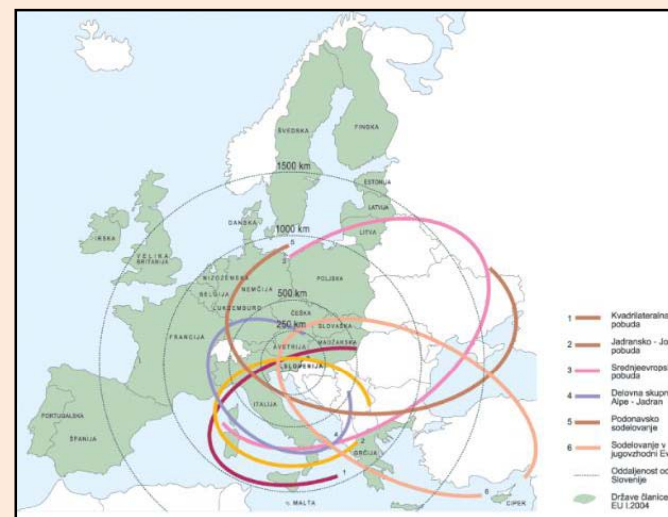
## Razvojni cilj LUR:

Postati regija z evropsko prestolnico, kjer je kakovost življenja najvišja v Evropi.

## Strategija prostorskega razvoja Slovenije:

✓ Ljubljana se na državni ravni razvija kot državno središče in najpomembnejše državno prometno vozlišče, kjer so skoncentrirane najvišje funkcije, vrhunske ustanove, osrednje poslovne, kulturne, storitvene in oskrbne dejavnosti ter institucije, pomembne za vso državo.

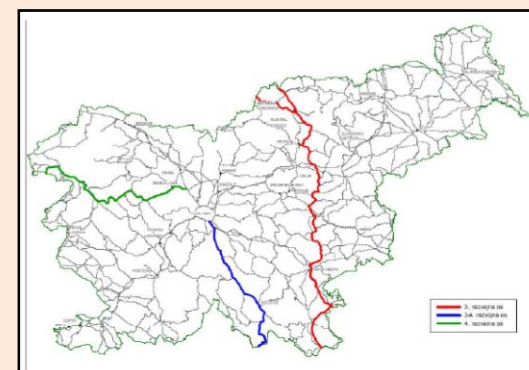
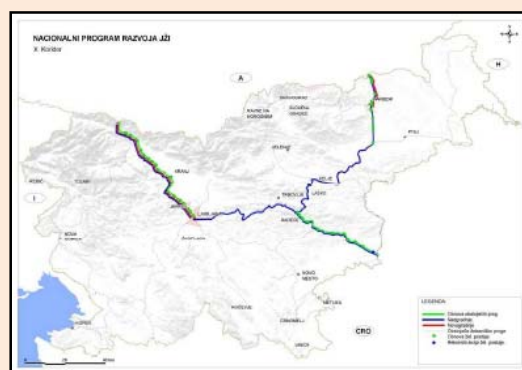
✓ Ljubljana zagotavlja politične, upravne, prometne, kulturne in druge storitve vsem prebivalcem Slovenije in se razvija v mednarodno konkurenčno državno prestolnico.



## Resolucija o nacionalnih razvojnih projektih 2007-2023:

Opremljenih 35 projektov, od katerih se jih 8 neposredno nanaša na MOL oz. LUR: izgradnja Športno poslovnega parka Leona Štuklja, Narodne in univerzitetne knjižnice Jožeta Plečnika (NUK) ter Centralne tehniške knjižnice (CTK), Politehniko Ljubljana ter novega kliničnega centra v Ljubljani.

Posredno se na LUR navezujejo projekti razvoja sistema trajnostne mobilnosti, modernizacija železniškega omrežja in državnega cestnega omrežja na prioriteten razvojnih oseh ter uresničitev dodatnega avtocestnega programa.



## Regionalni razvojni programi sosednjih regij

### RRP Gorenjske:

- ✓ Gorenjska je odprta proti osrednji ljubljanski kotlini, ki je najpropulzivnejše območje v Sloveniji. Zaradi bližine Ljubljane je njen vpliv na regijo izredno velik.
- ✓ Treba je izkoristiti priložnosti, ki jih bližina prestolnice nudi (trg za lokalne storitve, zaledje kupcev, prenos znanj, ..).



### RRP Severno Primorske:

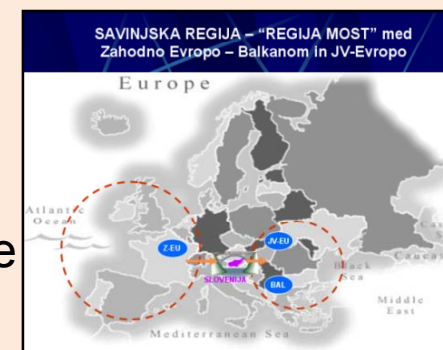
- ✓ Povezovanje izvajanja visokošolskih programov z Univerzo v Ljubljani.
- ✓ Slabo transportno odprtost in dostopnost tako znotraj regije kot proti Ljubljani.

### RRP Notranjsko-kraške:

- ✓ Dobra prometna dostopnost do Ljubljane in možnost študija na Univerzi v Ljubljani.
- ✓ Delovno aktivni prebivalci odhajajo na delo v Ljubljano, kar vpliva na zniževanje osnove za dohodnino na prebivalca.

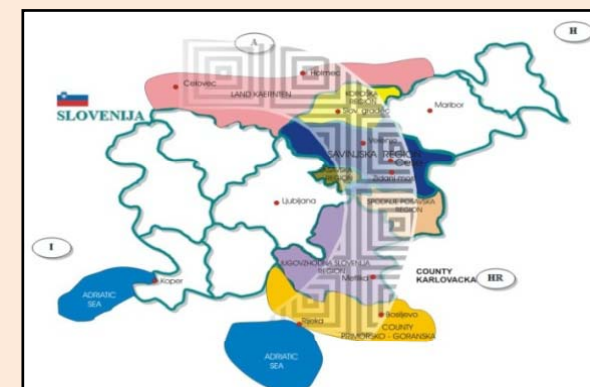
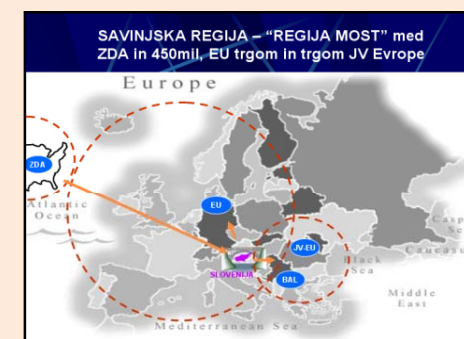
## RRP Jugovzhodne Slovenije:

- ✓ Večina dnevnih migrantov odhaja na delo v Ljubljano.
- ✓ 85% študentov iz regije študira v Ljubljani.
- ✓ Interes po ustreznem izkoriščanju odhodov podjetij iz Ljubljane zaradi visokega placila za nadomestilo za stavbno zemljišče.



## RRP Savinjske:

- ✓ Zaradi ustreznih cestnih povezav z Ljubljano in Mariborom je zaznan trend priseljevanja prebivalstva ter pomanjkanje kadrov («beg možganov»).
- ✓ Ugotavljajo da so regije »zazrte« v Ljubljano, čakajo na usmeritve in napotke iz centra in v svoji pasivnosti (neorganiziranosti), ne ukrepajo v interesu regijskega gospodarstva in internacionalizacije regijskega razvoja.
- ✓ Savinjska regija naj bi postala »REGIJA MOST« med Zahodno Evropo ter regijami Balkana in JV Evrope ter med ciljnim regijami ZDA in EU.







## Veneto, Piano territoriale regionale di coordinamento, 2007

Geografski položaj Veneta v Evropi

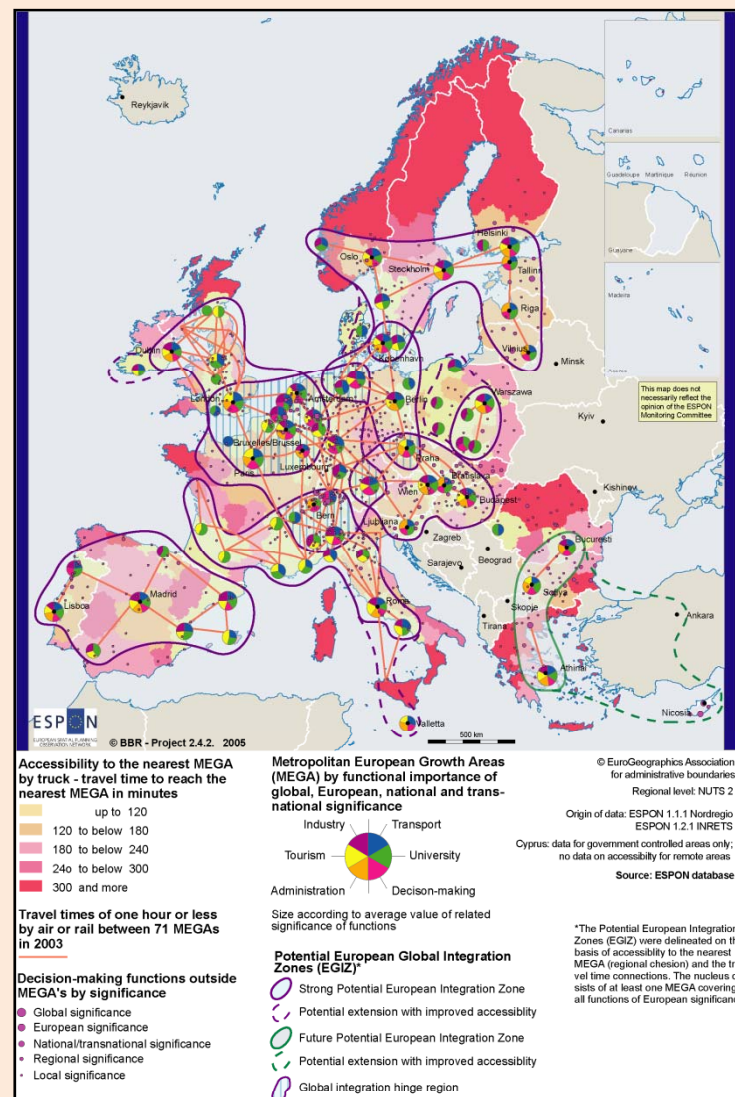


Interesna razvojna koalicija »Jadransko-Padsko podolje«



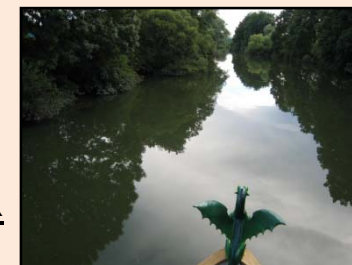
## Strateške usmeritve z ravni EU

Območja potencialnih Evropskih globalnih integracijskih con (EGIC), ESPON 2.4.2



## Opis vsebine dela po ključnih aktivnostih

### Ključna aktivnost št. 1: Strokovne podlage o naravnih danostih LUR



Vrednotenje potencialov za razvoj dejavnosti, ki temeljijo na naravnih danostih ob upoštevanju vseh varstvenih/varovanih območij in njihovih pravnih režimov.

Strokovne podlage bodo izpostavile prednosti, na katerih bo regija načrtovala in udeleževala svoj razvoj, upošteva ukrepe (projekte), ki jih je opredelil RRP LUR.

Izdelana bosta:

Model ranljivosti za vse ključne razvojne projekte in dejavnosti, ki se bodo obravnavale v SPRPN LUR upošteva krajske in okoljske kakovosti: tla, vode, zrak, rastline, živali, habitati, kmetijska zemljišča, gozd, kulturna dediščina in krajina, ipd.

Model potencialov za izbrane dejavnosti, predvsem tiste, ki temeljijo na rabi krajine / okoljskih kakovosti; npr. kmetijstvo, gozdarstvo, rekreacija.



## Ključna aktivnost št. 2: Strokovne podlage o družbenih danostih LUR

Obravnavana bodo naslednja področja:

1. Demografski razvoj.
2. Sistem poselitve.
3. Družbena javna infrastruktura.
4. Gospodarska javna infrastruktura:
  - ✓ Prometna infrastruktura.
  - ✓ Energetska infrastruktura.
  - ✓ Komunalna in vodnogospodarska infrastruktura.
  - ✓ Telekomunikacijska infrastruktura.



## Demografski razvoj

Značilnosti demografskega razvoja LUR bodo predstavljene z naslednjimi izbranimi socialno-demografskimi kazalci: izobrazba, aktivnost (zaposlenost), migracije, gospodinjstva.

Kot determinante projekcij prebivalstva bodo upoštevane: mortaliteta, fertiliteta, migracije.

Projekcije prebivalstva bodo opravljene na naslednji način:

- ✓ projekcija prebivalstva po naravni rasti;
- ✓ veljavne občinske projekcije prebivalstva;
- ✓ variantne projekcije prebivalstva ob upoštevanju različnih predpostavk o bodočih migracijah);
- ✓ »planska« projekcija prebivalstva.



## Sistem poselitve

Opremljeni bodo centralni kraji in opravljena analiza:

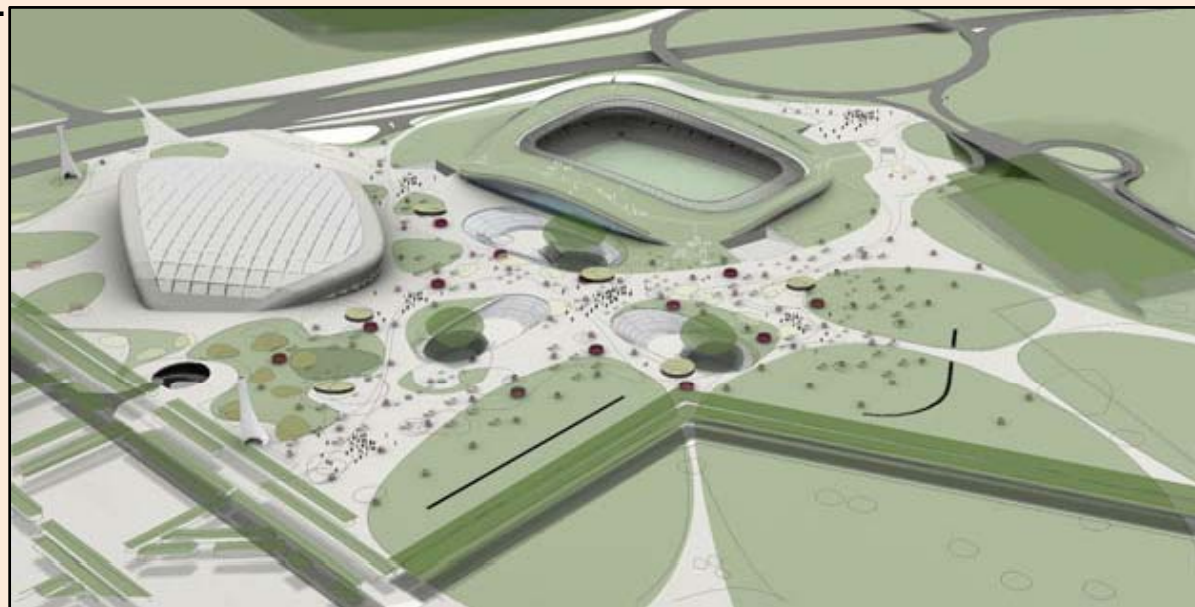
- ✓ hierarhije naselij;
- ✓ opremljenosti z družbeno infrastrukturo v večjih naseljih;
- ✓ regionalnega razvoja LUR z vidika obstoječega sistema naselij in eventuelnih pomanjkljivosti tega sistema;
- ✓ delovanja obstoječega sistema naselij in razporeditve prebivalstva z vidika mobilnosti znotraj regije;
- ✓ vplivnih območij centralnih krajev in njihovega prepletanja znotraj regije ter odnosa do sosednjih regij;
- ✓ centralnih krajev s širšim regionalnim, nacionalnim in evropsko-regionalnim pomenom.



## Družbena javna infrastruktura

Predstavljena bo sedanja in načrtovana družbena javna infrastruktura, v katero sodijo prostorske ureditve ali objekti za dejavnosti vzgoje in izobraževanja, športa, zdravstva, socialnega varstva, kulture, javne uprave in verske dejavnosti.

Ugotovitve bodo smiselno povezane z ugotovitvami na področju demografije, poselitve in prometa.

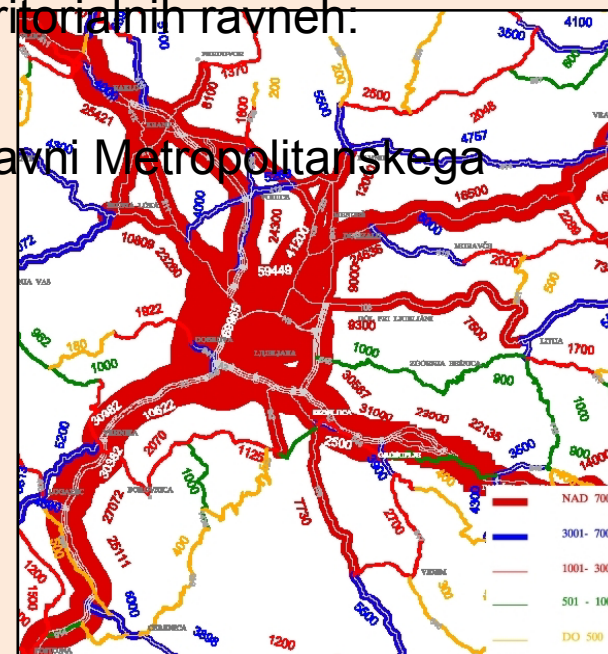
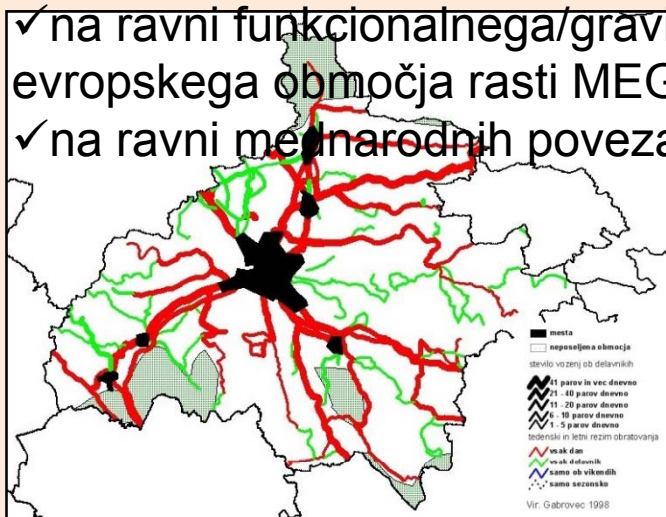


## Prometna infrastruktura

Integralna obravnava prometnega sistema ter razmerja med prometom in poselitvijo. Opravljena bo analiza, prognoza in usmeritve prometnih sistemov in tokov za osebni potniški, tovorni cestni in železniški promet, linije in zasedenost javnega prometa, dostopnost z območja regije do regionalnega središča ter dostopnost med naselji regije ter navezave izven nje.

Regionalna prometna študija bo zasnovana na treh teritorialnih ravneh:

- ✓ na regionalni ravni;
- ✓ na ravni funkcionalnega/gravitacijskega območja – ravni Metropolitanskega evropskega območja rasti MEGA;
- ✓ na ravni mednarodnih povezav.



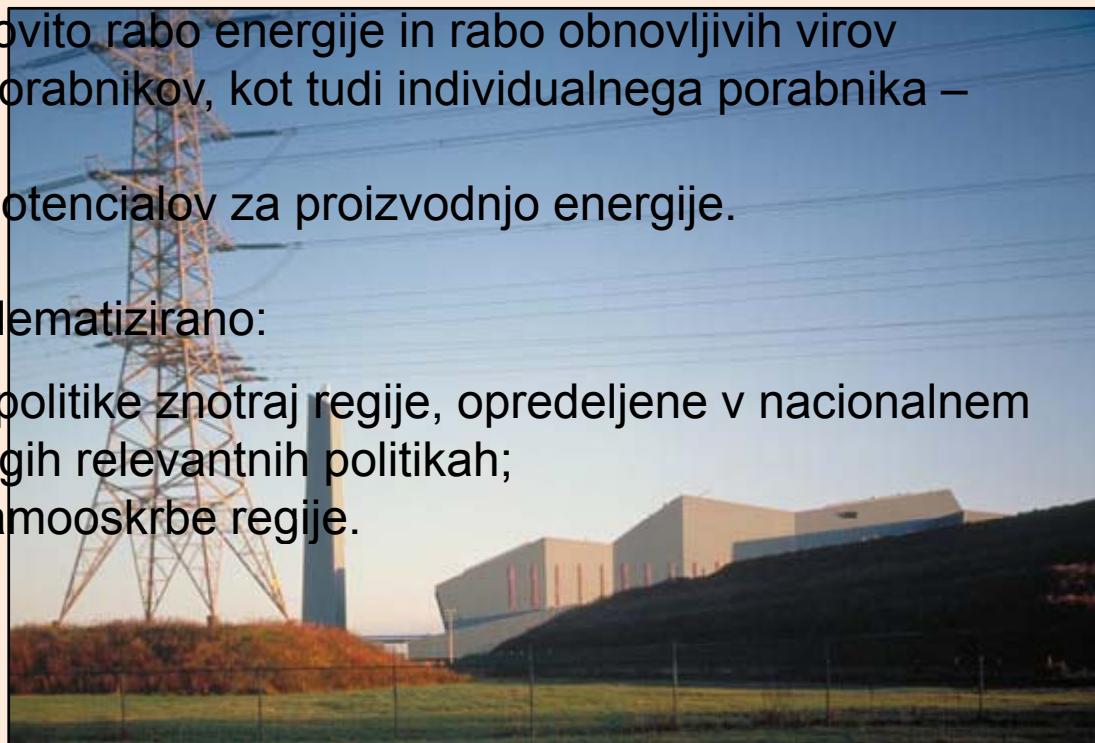
## Energetska infrastruktura

Opravljen bo analitični predstavitev naslednjih problemov:

- ✓ umeščanje energijskih projektov v prostor (daljnovodi, HE);
- ✓ neobstoje regionalnega koncepta oskrbe z energijo;
- ✓ neusklajenost razvojnih programov, politik in želja investitorjev;
- ✓ slaba osveščenost za učinkovito rabo energije in rabo obnovljivih virov energije tako s strani velikih porabnikov, kot tudi individualnega porabnika – poraba, gradnja;
- ✓ slabo izkoriščanje lokalnih potencialov za proizvodnjo energije.

Poleg tega bo v projektu problematizirano:

- ✓ doseganje ciljev energetske politike znotraj regije, opredeljene v nacionalnem energetskem programu in drugih relevantnih politikah;
- ✓ zagotavljanje energetske samooskrbe regije.



## Komunalna in vodnogospodarska infrastruktura

V analitičnem in sinteznem delu bodo poglobljeno predstavljeni naslednji problemi:

- ✓ načini varne in zadostne oskrbe z vodo, odvajanje in čiščenje odpadnih voda ter zaščita vodnih virov;
- ✓ zadrževanje in ponikanje neonesnaženih padavinskih voda v urbanih področjih.
- ✓ varovanje pred poplavami;
- ✓ obvezno odvajanje in čiščenje onesnaženih voda (tam, kjer je vodovod, se zgradi kanalizacijo);
- ✓ dograditev kanalizacijskih sistemov znotraj vodovarstvenih pasov vodnih virov;
- ✓ določitev oskrbnih območij pokritosti s sistemom zbiranja in odvoza odpadkov;
- ✓ zajem čim večjega dela odpadkov s sistemom ločenega zbiranja;
- ✓ sanacija neurejenih odlagališč;
- ✓ hidroenergetska izraba reke Save naj izboljša in ne poslabša oskrbe s pitno vodo;
- ✓ programi za izvajanje ukrepov v primeru naravnih in drugih nesreč.



## Ključna aktivnost št. 3: Lokacijska študija razvojnih projektov iz RRP LUR

Gre za naslednje projekte:

1. Dostopnost za kakovost življenja.
2. Ohranjena naravna dediščina.
3. Načrtovanje za zagotovitev kakovostnega življenjskega prostora.
4. Učinkovite komunalne storitve.
5. Podporno okolje za podjetništvo.



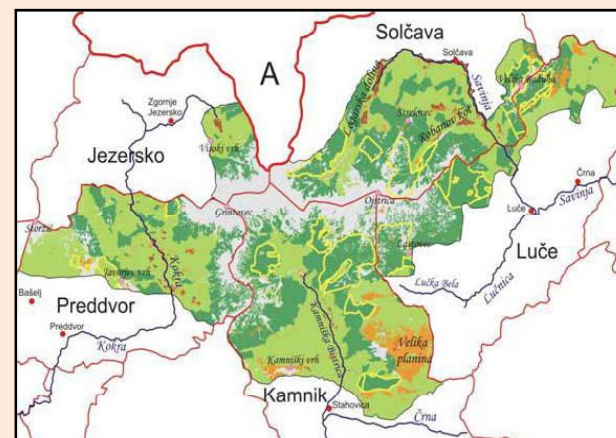
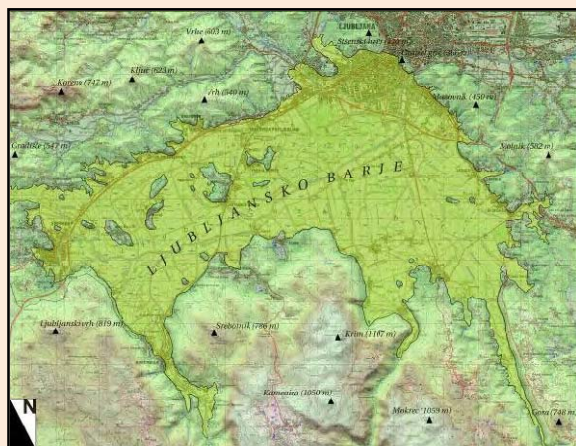


## Ohranjena naravna dediščina

V regionalni prostor bodo vmeščeni naslednji projekti:

- ✓ Krajski park Ljubljansko barje;
- ✓ Regijski park Kamniško-savinjske Alpe;
- ✓ projekti na podeželju – Čebelarska dežela, dežela zelišč, energetske točke, dežela mnogoterih kristalov;
- ✓ muzeji na prostem.

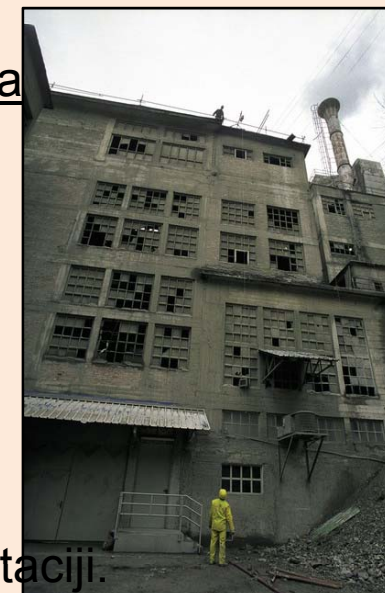
Poleg tega bodo z vidika vpliva na naravne kakovosti preverjeni ostali načrtovani projekti.



## Načrtovanje za zagotovitev kakovostnega življenjskega prostora

Poglavje bo predstavilo analitične ugotovitve glede:

- ✓ razvoja (regeneracije) degradiranih urbanih območij in vaških središč;
- ✓ mreže vodnih poti v regiji za turistične in rekreativne namene;
- ✓ prototipnega projekta Biomasa;
- ✓ pilotnega projekta Eko hiše;
- ✓ sanacije rudarskih območij (Sitarjevec) po dokončani eksploataciji.



## Učinkovite komunalne storitve

Opredeljena bodo izhodišča za izvedbo operativnih programov odvajanja in čiščenja odpadnih voda v porečjih Ljubljanice, Krke, Kamniške Bistrice in Pšate v prid izboljšanja sedanjih razmer.



## Podporno okolje za podjetništvo

V regionalni prostor bodo vmeščeni naslednji projekti:

- ✓ Tehnološki park Ljubljana;
- ✓ Inkubatorja kot dela Tehnološkega parka Ljubljana;
- ✓ Univerzitetni inkubator Ljubljana;
- ✓ poslovne cone v regiji.

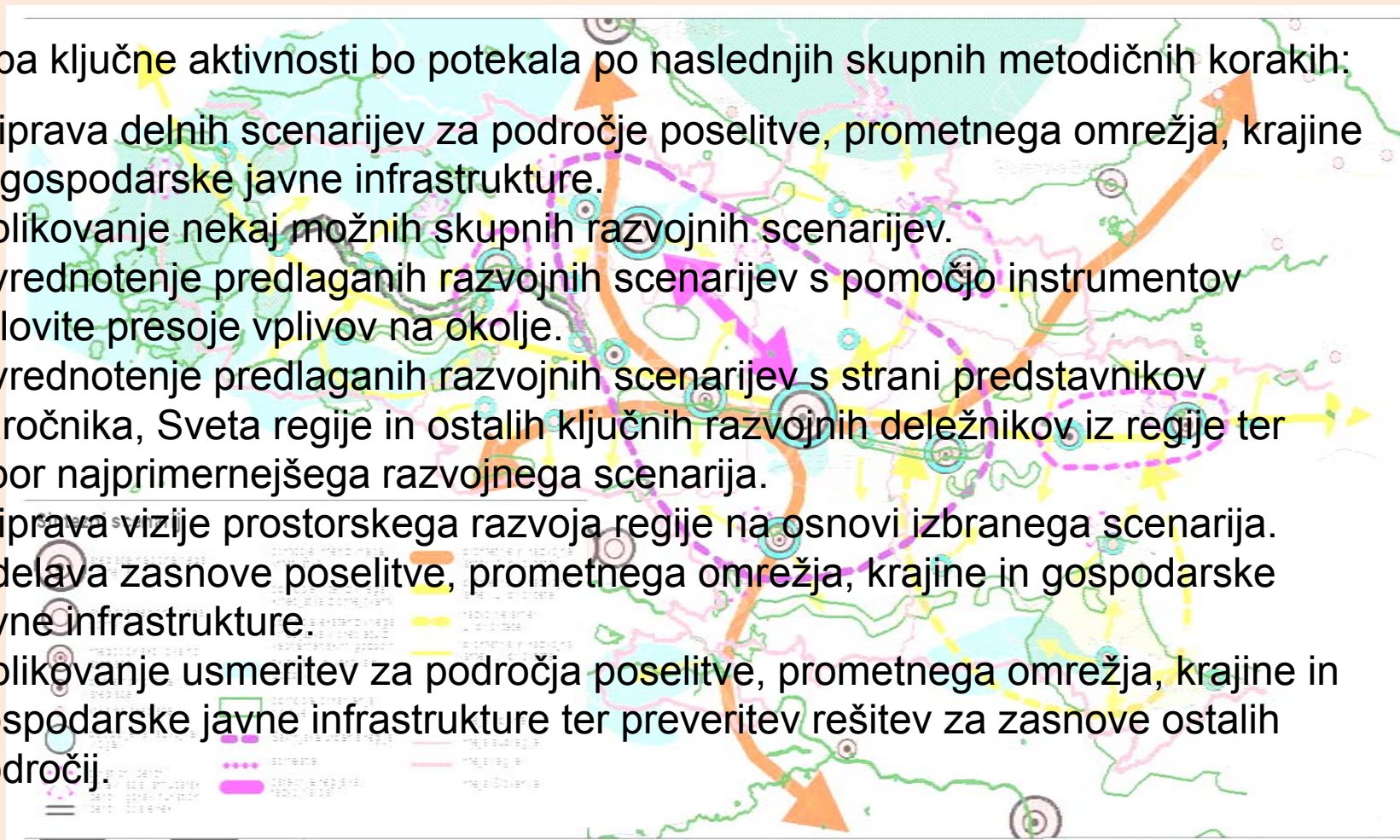
Za omenjene projekte bodo analizirane prostorske posledice.



## Ključna aktivnost št. 4: Scenariji prostorskega razvoja, zasnove prostorskih ureditev in usmeritve za RRP LUR

Izvedba ključne aktivnosti bo potekala po naslednjih skupnih metodičnih korakih:

1. Priprava delnih scenarijev za področje poselitve, prometnega omrežja, krajine in gospodarske javne infrastrukture.
2. Oblikovanje nekaj možnih skupnih razvojnih scenarijev.
3. Ovrednotenje predlaganih razvojnih scenarijev s pomočjo instrumentov celovite presoje vplivov na okolje.
4. Ovrednotenje predlaganih razvojnih scenarijev s strani predstavnikov naročnika, Sveta regije in ostalih ključnih razvojnih deležnikov iz regije ter izbor najprimernejšega razvojnega scenarija.
5. Priprava vizije prostorskega razvoja regije na osnovi izbranega scenarija.
6. Izdelava zasnove poselitve, prometnega omrežja, krajine in gospodarske javne infrastrukture.
7. Oblikovanje usmeritev za področja poselitve, prometnega omrežja, krajine in gospodarske javne infrastrukture ter preveritev rešitev za zasnove ostalih področij.



## Ključna aktivnost št. 5: Izdelava strateške presoje vplivov na okolje za zasnove prostorskih ureditev

Strateška presoja bo poleg sistematičnega pregleda prostora in tolmačenja njegovega stanja, potencialov ter kakovosti, zagotavljala analizo možnih vplivov prostorskih scenarijev oziroma prostorskih zasnov na okolje. Pri tem ne bo poudarek na sprejemljivosti vplivov, pač pa na možnih in potrebnih izboljšavah zasnov (scenarijev), ter na odpravi / blažitvi nekaterih problemov v okolju, pri čemer bomo upoštevali tudi družbene in gospodarske vidike oziroma cilje.



Hvala za pozornost!

mag. Andrej Gulič  
Urbanistični Inštitut  
Republike Slovenije  
Trnovski pristan 2  
1127 Ljubljana, Slovenija  
Tel.: +386 1 4201317  
Fax.: +386 1 4201330  
E-mail: [andrej.gulic@uirs.si](mailto:andrej.gulic@uirs.si)

Ljubljana, Junij 2008